

Пилячик Н. Є.

*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)*

Колеснікова В. А.

*Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна)*

МОВНА ГРА, ІРОНІЯ ТА АБСУРДИЗМ ЯК ВЕРБАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ КОМІЧНОГО В YOUTUBE-ДИСКУРСІ НА МАТЕРІАЛІ YOU SUCK AT COOKING TA BINGING WITH BABISH

У лінгвістичних дослідженнях мультимодальний текст аналізують як єдину, нерозривну систему. Комічний ефект виникає завдяки зміні лінгвостилістичних засобів. До таких засобів включають мовну гру, іронію, гіперболу, каламбури та лексичні одиниці, які мають комічний тон у певному контексті. Мета статті полягає в тому, щоб встановити та продемонструвати, як працюють механізми творення комічного у сучасному YouTube-дискурсі. Дослідженням вербальних компонентів комічного займалися Л. Вітгенштейн, А. Камю, А. Бергсон та інші.

Вітгенштейн розглядав мову як багатofункціональний інструмент для опису об'єктів, висловлення бажань чи пояснення емоційних станів, трактуючи сукупність цих дій як «мовну гру». Запроваджуючи цей термін у своїх пізніх працях, філософ доводив, що вербальна комунікація є невід'ємною складовою людської діяльності. Концепція мовної гри використовувалася ним у двох значеннях: для аналізу примітивних мовних систем та для позначення різноманітних способів функціонування мови в повсякденності. При цьому філософ стверджував, що навіть складна повсякденна мова за своєю природою подібна до примітивних систем, оскільки базується на послідовності дій, що підпорядковуються певним правилам у конкретному контексті (Dipankar Das, Rituparna Neog, 2020).

Іронія є складним лінгвістичним та літературним інструментом. Вона базується на розбіжності між формальним висловлюванням і його справжнім підтекстом. Це явище проявляється через вербальну іронію, коли пряме значення

слів суперечить намірам мовця. Також є ситуативна іронія, яка залежить від невідповідності між очікуваним фіналом та реальною дійсністю. Крім того, іронічний ефект часто виникає на межі контрасту між зовнішнім драматизмом подій і їхнім глибинним сенсом. Дослідники визначають три основні типи цього прийому: вербальну, драматичну і ситуаційну іронію. Кожен з цих типів по-своєму підкреслює суперечливість сприйняття реальності (Samuel F. Joshua, 2020).

Аналізуючи гумористичну природу абсурдизму, важливо розмежовувати «абсурд» як сталу філософську категорію та «абсурдизм» як теоретичну концепцію, що постулює неминучу безглуздість буття. У той час як класичний абсурдизм Альбера Камю фокусується на дотриманні логіки абсурду, гумористичний абсурдизм пропонує специфічну реакцію на цей стан. Необхідно розрізняти раціональне «розуміння абсурду» та глибинне «відчуття абсурду», яке є не просто миттєвою емоцією, а стійкою моделлю світосприйняття. Оскільки зіткнення з ірраціональністю світу може провокувати різні почуття, серед яких жах і відраза, то гумористичний абсурдизм стає інструментом їх подолання через сміх. Таке ставлення проявляється у двох формах: наочній, що фокусується на висміюванні конкретних життєвих ситуацій, а також абстрактній, де об'єктом гумору постає загальна екзистенційна безглуздість. Таким чином, гумористичний абсурдизм визначається як світоглядна позиція, де сміх перетворюється на фундаментальний спосіб сприйняття реальності, що розкриває загальний стан людства як комічне (Hamer, 2020).

Автори англomовних YouTube каналів «You Suck at Cooking» та «Binging with Babish» застосовують мультимодальні засоби для досягнення гумористичної мети. Усі вербальні прийоми творення комічного тісно взаємодіють із відеорядом, де мовна гра, іронія та абсурдизм стають інструментами деконструкції класичного кулінарного шоу. Зокрема, іронічне переосмислення кулінарних інструкцій через використання алюзій та парадоксів дозволяє авторам не лише подавати рецепти, а

й створювати специфічний інтелектуальний гумор. Наприклад, у кулінарному відеодискурсі автор каналу «You Suck at Cooking» використовує мовну гру, засновану на фонетичній подібності лексем: «Make sure you don't confuse cauliflower with collie flower or colic-y flower» («Глядачу, дивись не переплутай цвітну капусту з квіткою коллі чи коліковою квіткою»). Автор також застосовує абсурдизм: «And basically what you've created is a perfect holder for your banana that you can just carry with you wherever you go». Словосполучення «perfect holder» автор вживає щодо чогось на кшталт вирізаної з гарбуза коробки, яка насправді не має жодної практичної цінності, що створює ефект гумористичного абсурдизму. Автор каналу «Binging with Babish» використовує вербальну та ситуаційну іронію: «First we're going to drop them into a mortar and pestle and start grinding them by hand just for camera once nobody's looking we're just going to utilize a spice grinder instead» («Спершу ми закинемо їх у ступку і почнемо розтирати вручну просто для камери, а коли ніхто не дивитиметься, просто скористаємося електричним подрібнювачем для спецій»). Автор іронізує над типовими діями фуд-блогерів, які лише роблять вигляд естетичної картинки, але насправді готують по-іншому.

Отже, можна стверджувати, що мультимодальні засоби створення комічного у сучасному англomовному кулінарному дискурсі не лише розважають глядача, а й перетворюють процес приготування їжі на інтелектуальну гру, де лінгвістичні прийоми стають її невід'ємною частиною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Binging with Babish (б. д.). <https://www.youtube.com/@bingingwithbabish>
2. Das, D., & Neog, R. (2020). Language game: Ludwig Wittgenstein. *International Journal of Management*, 11(12). <https://doi.org/10.34218/ijm.11.12.2020.016>
3. Fubara, S. J. (2020). A pragmatic analysis of the discourse of humour and irony in selected memes on social media. *International Journal of Language and Literary Studies*, 2(2), 76–95. <https://doi.org/10.36892/ijlls.v2i2.281>
4. Hamer, Thom (2020). *A Critique of Humoristic Absurdism. Problematizing the legitimacy of a humoristic disposition toward the Absurd*. Utrecht: Utrecht University.
5. You suck at cooking (б. д.). <https://www.youtube.com/@yousuckatcooking>